

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTUL:

In Capitală: 1 an 30 lei, 6 luni 15 lei, 3 luni 8 lei.
 In Districe: 1 an 36 lei, 6 luni 18 lei, 3 luni 10 lei.
 In Strelinătate: 1 an 48 lei, 6 luni 24 lei, 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN.

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:

In România: La administrație, Tipografia S. Mihalescu și la corespondenții diarului din județe.
 In Francia: La Société Havas, Laffit et Cie, Place de la Bourse, 8, Paris.
 In Anglia: La D-nu Eug. Micoud's, Foreign Advertising Agency, 130—140 Fleet Street, London.
 In Austria: La D-nu B. G. Poppowitz, furnisator Curței Române, Stadt Fleischmarkt, 15, și la D-nu H. Schalek, I. Wölzile 12, Wien.
 In Germania: La D-nu Adolph Steiner, Annonce Expedition, Inseraten, Pacht der Berliner Wespen, in Hamburg.

ANUNȚURILE:
 Linia de 35 milimetri pe pagina IV-a 35 bani.
 Reclame pe pagina III-a 1 Leu.
 II-a 2 ...
 Epistole nefranțate se refuză.
 Articoli nepublicați nu se înapoieză.
 Pentru rubrica: Insertii și reclame
 nu e responsabilitatea dactiunea
 nu e responsabilitatea.

Prim-Redactor: STEF. C. MICHALESOU.

STIRI TELEGRAFICE

din ziarele străine.

Viena, 20 August — «Fremdenblatt», scrie: «Contele Andrassy va fi priimut măne după ameaș în audiență de către împăratul Negrești, că monarhul va invita cu acest prilej pe ministru de externe, să se exprime asupra succesorului său.

«Până acum nu s'a luat nică dintr-o parte o hotărare desăvârșită; cu siguranță se știe numai atât, că în stările conduceătoare nu se ențină nici pe departe la o schimbare de sistem. Dacă retragerea contelui Andrassy se va dovedi de neapărată și ziua de măine va hotără în această privință, atunci nu se va trata de căt de a căuta un bărbat de stat, care să continue și să îsprăvească opera incepută de contele Andrassy.»

Seraievo, 19 August. — Stirile respindite de unele ziare, despre niște tulburări cărăi s'ar fi ivit la Seraievo și cărăi ar fi avut de urmă intervenirea trupelor, sunt cu totul nefundate. Ordinea nu a fost turburată cătuș de putin. Asemenea nu este adeverat, că cu ocazia focului ar fi perit 8 soldați. Acești 8 soldați nu au suferit de căt niște rane ușoare, iar una i s'a frânt brațul.

Berlin, 20 August — Vorbind despre agitație ce se fac în Rusia prin ziare împotriva Germaniei, «Nordd. Allg. Ztg.» zice, că aceste agitații derivă de la nihilisti. Nihilistii au inscris în programul lor politic și striarea bunelor relații dintre Rusia și Germania, cele mai puternice state conservatoare din actualitate.

Viena, 20 August. — Parlamentul vienez se va deschide la 22 Septembrie. Discursul de tron, care se va ceta cu acea ocazie, va da întâi lămuriri, despre direcția și scopurile, ce urmăresc actual cabinetul vienez.

Roma, 19 August. — «Diritto», scrie: O adunare a cardinalilor, care s'a ținut astăzi în prezența papei, cere de la guvern, sprijinită pe mai multe bule, reintocarcerea Penteonului, care este primit ca o proprietate a bisericei catolice. «Diritto», speră, că papa nu va asculta acestei hotărări.

Paris, 20 August. — Ziarul cel mai de frunte legitimist, «L' Union», desmentește căre, că conte Chambord ar avea de gând să meargă în Anglia sau în Elveția.

Petersburg, 20 August. — «Agenția rusă», publică un articol toarte măgulitor la adresa Suediei. El constată bunele relații și simpatiile nestrămutate ce a legat tot-d'aua pe cele două imperii de nord. Ele vor afla în curând o nouă strălucire confirmare în vizita, pe care o va face marele duce moștenitor rusec regelui Suediei.

Pera, 20 August. — În provincia arabică El Ŝatef, a isbuicit o insurecție de beduinii. Guvernatorul general al Mesopotamiei a primit ordinul, de a trimite numai de căt trupe la teatrul revoluționei.

Constantinopol, 20 August. — Generalul Vitalis dovedindu-se de incapabil pentru organizația miliei Rumelie-Orientale, a fost ridicat din postul său și înlocuit prin Streker-pașa, care va pleca căt de curând la Filipeopol.

New-York, 19 August. — Tărîmii Oceanului Atlantic sunt cercetați de căteva zile încoace de furturi infricoșăte, care au causat și cauzează mari daune.

În Memphis au mai incetat frigurile galbene.

Praga, 20 August. — «Narodny Listy», deosebită egală îndreptățire națională, că întâiul postul pe care el are poporul Cehilor față de ministrul său, Prazak.

Berlin, 20 August. — «Nordd. Allg. Ztg.» scrie: «Interesele comerciale ce are Germania în Orient, trebuie să atragă toată băgarea de seamă a guvernului nostru. Trebuie tins la o legare a Germaniei cu statele din peninsula Balcanilor prin o cale maritimă, pe la Salonic. Comerțul și industria germană trebuie să înceapă în grabă cu transportul și descărcarea mărfurilor sale în Orient.»

Petersburg, 20 August. — Sinodal a adresat tarulu lui o petiție, prin care cere desființarea căsătoriei civile obligațioare.

Paris, 19 August. — Lesseps declară printre circulară, trimisă acționarilor Societății pentru străpungerea istmului de Panama, că este sigur de isbândă întreprinderii. El va pleca în curând în America, pentru a lăua aici măsurile definitive trebuințioase.

Serviciul Telegrafic al României Libere de la 22 August. — 4 ore seara

Viena, 22 August. — Împăratul a primit ieri pe comitele Andrassy în audiență particulară; întreținerea lor a durat mult de o oră.

Ziarele de azi dimineață anunță, că principalele de Muntenegru s'a propus să facă o călătorie la Viena în primele zile ale lui Septembrie.

Constantinopol, 22 August. — Mâine se va întâine prima conferință între comisarii otomani și comisarii greci, însărcinați cu regularea căsătoriei nouilor frontiere greco-turce.

Londra, 20 August. — Sentința Curței marijiale, care condamnase pe locotenentul Carrey pentru neglijență și lașitate, cu ocazia morții principelui Louis Napoleon, s'a casat de consilial de răboiu superior; priu urmăre, locotenentul Carrey, care a sosit la Portsmouth, va fi pus în libertate chiar azi.

(Havas).

A se vedea ultime scrisă pe pagina III.

București, 22 August.

Astăzi căță-va deputați și căță-va senatori se vor aduna în saloanele puterii legiuioare, ca să-și îndepliniască mandatul lor.

A puca-se-vor de lucru? — Nu credem. O mare parte din reprezentanții națiunii sunt ocupati încă de interesele lor personale și nu pot veni, aşa numai decât, să-și bată capul cu interesele publice. Fruntașii politici mai ales, par a simți trebuință de mai multă restaurare a puterilor, spre a se arunca în lupta periculoasă pentru naționalitatea românească. Dar chiar dacă mandatarii tării ar fi adunați, în majoritatea trebuințioasă, spre a putea lucra, totuși absența președintelui cabinetului și a ministrului de externe, i-ar impiedica de a se apuca de lucru pentru deslegarea nodului judânesc. Căci ce ar putea să le spună miniștrii, remăși pe la posturile lor, despre laturea exterioară a cestuii israelite? Nimic sau aproape nimic.

Trebuesc dară să sosescă mai întâi în țară acești doi mai însemnați membri ai cabinetului, d. Brătianu și d. Boerescu, pentru a așterne pe chârtă meditațiunile proprii și informațiunile culese din străinătate, pentru a se sfătu îndinou cu colegii lor din țară, cărăi au avut timpul de a studia față interioară a cestuii și a cunoaște bine spiritul public, și pentru a pune apoi la cale proiectul guvernamental de soluție.

Ce vor face, până atunci, on. reprezentanții națiunii române?

Responsul este ușor de dat: vor trăgăni lucrul și să vor lua liniștiți diurnele.

De altmintere nimic nu li se poate impune: Noi am venit să lucrăm — vor zice cu drept cuvînt dănsi. Dați-ne de lucru!

Dintre toate ministerialele noastre, cel mai nefericit, și în anul acesta, a fost ministerul instrucțiunii publice. Cauza de căpetenie a răului, de răndul acesta, a fost desile schimbări în conducerea școalelor: Patru miniștri de instrucțiune, într-un an de zile,

intrădevenire este cam mult! Țara a suferit toate relele nestabilității, fără să poată înregistra că ceva deosebit bun de la excelențele lor trecătoare. Și cu toate acestea, cestionișii școlare s'au deschise!

Cu toții suntem convinși, că numai prin școală se poate regenera societatea românească, că școala este, dacă nu singurul, dar cel mai sigur mijloc de a deștepta în poporul român acea putere vitală, care îl va face mai avut, mai vrednic de instituțiunile liberali și mai în stare de a lupta cu isbândă în contra piedicelor, ce amenințător se ridică în drumul său către viitor; — și cu toate că fiecare înțelegem însemnatatea școalei în stat, suferim cu toții, că școala să ramână uitată.

Când ne vom deștepta oare din nepăsarea orientală, cu atât mai culpabilă, cu căt bine înțelegem marea putere de viață a școalei?

Tările civilizate, de cără suntem departe îndărăti în cultură, nu se mulțumesc cu minunatele lor aședâmiște școlare, ci pe fiacării care ză fac în bunătățirii noștri. Germania, dinaintea școalelor căreia ramâne nimiș, lucrează mereu înainte la întinderea, la specializarea și la imbunătățirea invetăturii, căci are credință, că atâtă timp ea va forma un stat puternic și cu preponderanță politică în lume, că va fi mai superioară în cultură.

Ce facem însă noi, cără ne tot lăudăm cu instituțiunile noastre politice înaintate, și aspirăm la un rol însemnat în Orient?

Ne mulțumim cu votarea, în fiacării an, a unui budget de invetăment, alcătuit de oameni nepicepuși, și aci se încheie mai toată grijă suveranilor legiuitorilor de adevărată propăsire națională.

În mai toate combinațiunile ministeriale, partidul, chișmat la cărma statului de încredere puterii legiuioare, hotărască, ca prințul Prigonitoare ursă, a se încredea conducerea școalelor celuia mai puțin pregătit pentru acest lucru. Si ne mai mirăm, de ce stăm pe loc? de ce întregul stat român suferă de o slabiciune, care inspiră multe temeri observatorilor serioși? de ce mașina noastră constituțională merge șărtănată? de ce invasiunea străinilor ne copleșește? de ce n'avem industrie? de ce săteanul trăiește reușit? de ce producția scade?

De vom merge tot așa, ne prăpădim.

Oamenii noștri de stat să se hotărască a face din ministerul instrucțiunii publice, aședâmiștul de căpetenie al tării, al ferii de schimbările politice și al inconjura de garanție unei sănătoase direcții; căci numai atunci, el va putea revîrsa asupra tării miraculoasele sale binefaceri.

Cum stați lucrurile acum, cu miniștrii de azi până măine, ori căt de capabili ar fi dănsi, lucru cam rar în țara noastră, la mult bine nu ne putem aștepta, mai puțin încă se poate păsi la reformă absolut necesară a invetămentului public.

Este nevoie, ca să ne punem serios la lucru, căci cu deprinderile noastre ușoare, nu mai merge.

Să cercetăm bine, căci sunt trebuințele de căpetenie ale statului român, și să căutăm a destulă, prin școale bine organizate, aceste trebuințe.

Acela va fi un mare ministru al României, care, înțelegând magica putere de transformare socială în bine a școalei, se va pune cu un devotament neobosit de a da tării aședâmiștele de cultură corespondente cu marile sale trebuințe.

Slăbim pe fiecare zi economicesc, și de aci politicește; prin școală se poate învăța, întări și ridica plină de viață și de viitor

România, în mijlocul celor lată teri din orientul European.

Astăzi, ne lipsesc multe din aședâmiștele reclamate de trebuințele de căpetenie ale poporului român; apoia acele ce le avem lasă mult de dorit; așa, că o reformă intinsă devine din ce în ce mai simțită.

Vom arăta, în curind, cum înțelegem noi această reformă.

CRONICA ZILEI

Toba a inceput iarăși să bată, la Craiova, iar Democratul să vorbescă, la Ploiești. Primul, declarându-se acum de „ziar stabil și independent și sustras... de la orice influențe de partid sau persoane”, promite a apărea regulat odată pe septembrie; secundul pororează cu foc în potriva prefectului Ispravnic din Prăhova, care a apucat-o turcescă.

Le dorim trai lung și isbândă în luptă pentru adevăr.

—X—

Spitalul Gărlășii din Buzău, fundat în 1792, de repausata Maria Minculeasa, ar merge foarte rău, de oare ce epitropia nără destul de scrupuloasă în ingrijirea averei spitalului, mai puțin încă în buna conducere a filantropicului așezământ.

Dr. Justus, care ne face această denunțare, trăiește cu asprimea unei juste indignații pe priințul rău.

Ministrul de culte să privilegieze.

—X—

Vorbind de visita ce d. Cogălniceanu a făcut la Iași, «Steaua Rom.» zice, între altele:

„Ni se spune, că afară de penitenciar, pretutindenea, pe unde a umblat cu inspecția sa, d. ministrul și-a exprimat nemulțumirea despre starea în care aflată autorității și stabilitate.

Cu deosebire, epitropia spitalelor S-tului Spiridon a dat d-lui ministru motive de mare nemulțumire.

—X—

Vestitul bandit Tandură, care a buntuit atât de mult județul nostru și cele din Basarabia, zice «Voc. Cov.» a fost în fine prins, la Tulcea, cu un altul anume Ciupitul.

Ei au fost recunoscuți de un notar de acolo, ce fusese în Basarabia.

Bandiții se făcuseră onești, și trăiau în comoditate din fructul prădăciunilor lor.

De căteva zile au fost aduși în Galați.

Ei își neagă identitatea; dar li se fac dese confruntări, cu persoane ce-î cunosc, și în că manopera e zadarnică.

—X—

In două din numerile noastre antecedente am publicat — după raporturile primite la direcția generală a serviciului sanitar — două notițe relative la starea sanitară a populației rurale.

In ele se zicea, că starea sanitară e satisfăcătoare.

După informațiunile ce primim noi, azi suntem în poziție a afirma contrariul.

Frigurile și enterita băntuiesc populația rurală, și mai cu seamă pe copii, într'un mod teribil.

Primarii însă cred, că aceste nu sunt boale, ci un ce natural, căci populația să a deprins cu.

Atragem atenția direcției serviciului sanitar și a d-lui

D. Al. Penevici, s'a numit delegat al României în comisiunea permanentă din Roma a congresului internațional de statistică.

Pentru transport, diurnă și cheltuile de reprezentare se deschide d-lui min. de interne un credit extra-ordinar de 3000 de leu.

Monitorul off., de azi publică o adresa a min. de răsboiu către toți ceilalți ministri.

In această adresă se vede, că nici un funcționar, de la 21 până la 30 de ani, care n'are biletul tragerii la sorți, nu poate fi menținut în funcțiunea ce ocupă.

DIN AFARA

Tripla Alianță.

Politica de până acum a Europei este pe cale a suferi o schimbare, o intorsură radicală, care va avea urmările ei, bune sau rele, și asupra Orientului. Oră cine stie, că evenimentele ce s'a succedat de 10 ani încoace, pe terimul politic european, sunt a se atribui, atât în ce privesc urzirea lor, că și modalitățile în cari s'a desfășurat, așa numitele «Tripla Alianță».

După căderea Franției, în anul 1871, superioritatea politică a acesteia trecu la Germania. Cu toate triumfurile sale, acest stat nu a fost însă în stare să exercite singur asupra destinațelor Europei acea hegemonie, pe care a știut-o exercita în timpurile sale de fericire poporul francez.

Prințipele Bismarck a fost necesitat prin urmare, să încheie pentru a-și putea împlini proiectele sale, o alianță cu cel doi vecinătățile Germaniei, cu Austria și Rusia. Tot ce vedem astăzi transformat sau pentru căderea Austriei, care forma al treilea membru în tripla Alianță, poziția ei față de Rusia e cunoscută. Căderea contei Andrassy și împăcarea Nemților austrieci cu una din cele mai de frunte naționalități slavice ale imperiului austriac, nu numai că nu a mai împușnat ura dintre aceste două state, dar și mărită.

Această întreîntăalianță, atât de puternică o dată și ale cărei roade, monstruoase și fatale, sunt astăzi deja inscrise, ca fapte împlinite, în analele lucrărilor omenesci, — această fâmoasă întreîntăalianță este astăzi cu dăsevire descompusă.

Antău s'a sevîrșit ruptura — o răstură violentă și pentru vecie — între Germania și Rusia. Aceste două state, ca identice cu popoarele ce le locuiesc, nu s'a iubit niciodată; pentru ele, alianța nu a existat niciodată, și prin urmare nici nu s'a făcut vre o ruptură astăzi. S'a stricat însă rău, foarte rău, prințipele Bismarck și prințipele Gorchakov, cancelarii ambelor imperii și corifeii triplei alianțe. Cauzele acestei stricări se reduc la motive personale... Fostul secretar al d-lui Bismarck, dr. Busch, împărtășă în carte sa de curind publicată, noțiune din cele mai interesante, despre chipul glumești, bajocitor și trivial, în care can-

celarul Germaniei se obișnuise — și negreșit se obișnuiesc și astăzi — a se exprima despre colegul său din Petersburg. Prințipele Bismarck s'a purtat față de prințipele Gorchakov cu o foarte problematică cunună și la Berlin... Poate acestea și alte multe de atare natură, au amărit adănc pe bătrânul Gorchakov, l'a invonat, cum am zice, împotriva perfidului și minciinosului său prieten de la Berlin.

De atunci încoace relațiile diplomatice dintre Rusia și Germania s'a răcit cu totul. Șuvalof, diplomatul rus atât de iubit de Bismarck, a fost înălțat de Gorchakov din serviciul diplomatic și aplicat la Petersburg în alte servicii. Cancelarul Rusiei a trecut, mergând în străinătate, prin Berlin și nu a făcut principelui Bismarck obișnuită vizită. Ziarele rusești și cele germane, începând de la cele mai netrebuie pamflete provinciale, până la serioasele și prudentele organe guvernamentale, se insultă și se injură cu strășnicie. Nemții acuza diplomația rusă, că este slabă, fără agerime și tără prevedere. Rușii împușnă diplomația germană, că este perfidă, minciinoasă, că a subminat planurile Rusiei, sprijinindu-le numai din gură. Cu un cuvânt Germania și Rusia numai fac parte, împreună, din tripla Alianță; tripla Alianță nu mai există.

Ce privesc Austria, care forma al treilea membru în tripla Alianță, poziția ei față de Rusia e cunoscută. Căderea contei Andrassy și împăcarea Nemților austrieci cu una din cele mai de frunte naționalități slavice ale imperiului austriac, nu numai că nu a mai împușnat ura dintre aceste două state, dar și mărită.

«Relația» Austro-Ungariei cu Rusia zice «St. Petersburgskaja Wjedomosti», aș devenit, de la dezertația Turciei de către Rușii, zilnic mai dușmanoase; cu numirea ministerului Taafe îi ia un caracter omenintător.

Rusiei nu-i pare bine, să stie, că Austria începe a merge pe calea egalei îndreptățiri a popoarelor ei. Rusia știe, că numai atunci va avea un motiv de a interveni în afacerile interne ale Austro-Ungariei, precum a intervenit în acele ale Turciei, când naționalitățile nemaghiare și negermane din ea vor fi apăsate, nedreptățite, vor duce o viață de eloț... De aceea le zicem și noi Ungurilor atât de des: «Aveți grija! nu desnădăduți pe români ardeleni, nu-i aruncați în brațele Rusiei.»

Destul, că Rusia e stricată cu Austria. Formalitățile oficiale se păstrează ce e drept și astăzi în toată vigoarea lor de oare când; ele nu incetează însă decât atunci, când începe rolul puscesc și până acolo nu au ajuns încă lucrurile.

Ultima remășită a triplei Alianțe, un fel de «Alianță», pare a mai fi etista sau a începe acum între Austria și Germania. Aceasta ziar rusesc zice într-alt loc:

„După ce între Austria și Germania s'a stat într-o prietenie mai strinsă, ambele aceste state se depărtează de la Rusia, convinse că între ele și Rusia trebuie să ibucuească, mai curând sau mai târziu, un răsboiu neapărat...“

rezervată, un fel de respect, în fața unei neno-rociuri ori căt de meritate ar fi ea! Dar căte persoane nu percurg temnița ca și cum ar trece prin un muzeu; se opresc înaintea arestantilor ca înaintea unui tablo dumită, îi se întâmplă să vorbască de ocupațiunile lor, de proiectele lor, de plăcerile ce-și asceptă, fără a se gândi, că la două pași de ei îi ascultă altii cu învidie. Femeile mării cu seamă nu observă cea mai mică regulă pe care cele mai simple convenințe, dacă nu umanitatea, le-o comandă. Nu înț leg locul și nu scu să se poarte.

De la sosirea lor la Toulon, Victor Mazilier și Cora, se pus ră să caute o autorizație de a visita arsenala și celălalte părți ale sale, adică închisoarea, care face parte din el. Stăpânelul hotelului la care trăseseră, le arăta cum poate să o dobândească și peste puțin o avură.

În o dimineață către un-spre-dece ore, după ce trecu prin mai multe curți ale arsenala, ei se prezentă la comisarul închisorii, care însărcină pe un păzit să de-a-i conduce în vizita lor. Dacă cel puțin acești vizitatori ar să se poarte, să-și ascundă bucuriile lor, să împuțe tăcere veseliei lor și să alibă o purtare

zilier pe conducătorul său.

— Putea-vă vedea tot? întrebă Victor Ma-

zilier.

Aceasta preținie pare a rezulta și din intrevaderea, ce avu loc, zilele trecute, la Gastein, între împăratul Austriei și al Germaniei. Caracterul politic al acestei întrevadere este contestat ce e drept, dar în zadar. Odă se întâlnă tot trei împărați, de astădată său întănit numai doi și aceasta e foarte caracteristică...

Acestea sunt transformări deja săvărsite în politica generală europeană, de către trebuie să fie cont mai les statele și din Orient...

Retragerea contelui Andrassy.

Ziarul „National Zeitung” î se scrie din Viena:

In cercurile diplomatice de aici se desemnează din nou ca urmaș al contelui Andrassy, ambasadorul austriac de aici, contele Szecsenyi.

Această versiune este vrednică de credință, prin ea se vor reduce la minimum temerile, ce să ar putea nască în străinătate din cauza retragerei contei Andrassy. Conte Szecsenyi mai este aici, și acesta e punctul principal, o *persona grata* și va fi o garanție, cum că bunele relații dintre Germania și Austria vor fi menținute, în orice imprejură că de complicate.

Maș bănuitor este, pentru această schimbare, cum ni se împărtășeș din isvoare bune, guvernul italian.

Reformă pentru îmbunătățirea sănătății igienice a sătenului român.

— Urmare și fine —

Pentru a se putea îmbunătății starea higienică a sătenului român, trebuie:

1) A se lua măsură urgente, ca în viitor nici un sătan să nu mai facă casă fără ferestre care se pot lăsa, și pe lângă casa lui să nu mai fie gropi și animale moarte;

2) Cimitirele să nu se mai lase în lăuntrul satului, ci să se facă afară din sat și întocmai după prescripțiile legii, care este dăta uitării, mai ales din cauza dorinței de a se îmormânta la biserica;

3) Să se facă o lege, ca nici o biserică să nu se mai construiască în mijloc lăuntru și în marginea satului, lângă cimitir (?);

4) Să se indatoreze sătenii așa cără găruii în telor pe ogoarele lor, spre a le îngrăși pe deosebită iară pe de altă de a curăța aerul de pruarea lor;

5) Să se pună în vedere fiecăruia dintre locuitorii de prin sate de așa că face latrină pentru așa că face la un singur loc neputințele lor;

6) Să se situașcă pe locuitorii doară despărții casa de coșaru vitelor și de latrină printre un sir de arbori, care să fie ca un perete, spre a proteja gura la mai mult salubritatea caselor;

7) Să se înființeze o bancă sătenescă, căci cămătă să săracit pe țărani, căci dacă el să rescumpără de robia prin rămănt, el este înărob, prin capital; căci omul se rescumpără de să-ăcie numai prin capital. Din cauza săraciei, țărani își vind recolta mai înainte de a o culege de pe câmp și mai pe nimică, cu chipul acesta el nicăi o dată nu își vine munca lui cu prețul curent, ba încă ce este și mai mult ești vine chiar și sămânța și găina din bătătură;

— O să vedeați, domnule, îzise acesta, una din principalele săli, spitalul, mai multe ateliere unde lucrază arestați, locul unde și văd lucruri fabricate de ei, dar publicul fără o autorizație particulară nu poate intra în unele săli,

— Si care?

— Acelea unde sunt închiși cătăva oameni pe ieri osi, de cări noi nu putem răspunde.

— Să nu mergem la dânsii, zise Victor Mazilier fetele noastre nu le-ar pleca plăcea.

Incepură vizita lor însoțită de conducătorul lor care le spăla totul. Cora abia îi asculta; ea dorește să vadă pe George de Hamel, el singur o interesa.

Ei nu intră-nă insă să-l întrebe direct, căci dacă temnițele se deschid străinilor, ele sunt cu totul incluse acelor ce sunt conduși de un alt sentiment, de căt curiositatea. Fugirile sunt prea dese la Toulon spre a nu lăua toate precauțiunile contra lor.

Cu toate acestea, cu puțină dibacie, ea îsbută să-l întrebe, fără a descrepta bănuiala sa.

— Aveți vre-o celebritate acum în închisoare, întrebă ea?

— Nu aşa lucru mare, răspunse el. Tot ce

8) Să se înființeze scoale prin toate satele și hygiene să fie pusă în programul de învățământ, spre a juțea cunoaște de mici cum să-și păstreze sănătatea lor.

9) Să se astupe toate băltile de prin comune.

10) Să se pună în fiecare budget al comunelor, ex officio o sumă oare care de banii, prin medicamentele gratuite, cari să se deală că săraci;

11) Să se înființeze în fiecare plasă că e un medic (iară nu căte un medic de două plăși, cum e pălocurea);

12) Să se înființeze asemenea căte un sub-chirurg de plăși, ca ajutor;

13) Să se înființeze, cel puțin în plășile cu reședință în orașele mici, căte un spital cu 5—10 paturi sau a putea găsi omul sărman ajutor medical bun, ori unde și indată ce-i trebuie, și cu indatorirea a căuta medicul plășii;

14) Să se facă o lege sanitară nouă, în care să se specifică indatoririle și drepturile personalului medical, punându-să supt autoritatea directă a tutului iară nu a județului.

Acestea sunt reforme, pe care le-am crezut că utile pentru a se putea îmbunătății starea higienică a populației rurale. Cred că toți confrății mei vor fi de acord în această privință.

Dr. N. I. Șerbescu.

STEFAN MICLEA.

Primim din Iași scirea tristă că veteranul profesor Stefan Miclea a început din viață, după o muncă noboșă de 29 ani, în cîmpul spinos al instrucției publice.

Neuitatul defunct a lăsat un gol adânc simțit în u-mă și cîrarea didactică.

Vechiul Rectore al Universității din Iași, în cursul unui lung și de anii director al Observatorului fizic și profesor al catedrei de fizică la facultatea de științe din Iași, iar în timpul din urmă director al școalei de arte din aceeași urbe, venerabilul bărbat a îndeplinit funcțiunile sale împovărate cu demnitatea și conciențiositatea unui adevărat magistrul, unui om cu profunditate patrundătoare de sentimentul datoriei sale, sentiment dominat în același timp de un put și desinteresat patriotism.

Decedatul și-a făcut studiile la școala Politehnica din Viena, de unde, stabil în anul 1851 în Iași, a intrat ca apostol în arena instrucției publice, urmărindu-l să vocaționea până aici în modul ce espuseseră mai sus.*

Vechiul coleg și amic intim al fericitului Bănuțiu, fost profesor de filozofie la facultatea de litere din Iași, Stefan Miclea a profesat până la moarte aceleasi principii de independență de caracter și de ardănt patriotism, având în același timp în maș unu nobil și generos filantrop.

Că cetățean, perderca să a lăsat un adânc doliu în nima tuturor concetățenilor săi, cării l-au iubit și l-au simțit să mai păne la mormânt.

O mulțime de manuscrise școală, menite a împlini o lacună simțită în literatura noastră, au rămas între hărțile răposatului, neputându-l tipări din cauza imenselor cantități, care ar fi reclamat sume însemnate de banii, de care reposatul nu dispunea.

* Decedatul a fost născut în comuna Feleac, din Transilvania, din părinți țărani.

era mai important, a plecat de curând la Cayenna.

— Ah! mi pare rău, zise ea, aș fi vrut să văd fața a cătorva din eroii vostrui. Citesc adesea gazetele tribunalelor și credeam să văd pe cătorva din cei ce l-am văzut prin coloanele sale.

— Poate că mai sunt unii, dacă d-na ar bine-voi să mă arate.

— Da-tă nu le scăi numele?

— Cite o dată numai. Arestați au numere pe hainele lor, când voi să-i strigăm ne uită la haine. Pe altii îi scim și dupe crime. Vedeți pe omul cel mic ce trece pe coloanele sale.

— E abia de patru picioare, zise Cora.

— Ah! D-zeul meu! zise Victor Mazilier înălțându-se, spre a se părea mai înalt, ce crimi poate cine-va face când e așa de mic? O hoție cel mult.

— E un omorător, zise păzitorul cu măndrie.

Ar fi un act de justiție a se trece cu vederea lipsa celuia din urmă an de serviciu, și a se acorda familiei săle, o vîndvă cu două copile mici, pensiunea corespunzătoare serviciului de 30 ani, din care defun tului abu și mai lipsea un singur an. Aceasta cu atât mai ales, că vîndvă defunctului, d-na Veronica Miclea, se bucură de cea mai înaltă reputație, ca poetă română, ilustrând, de mai multă ană de zile, paginile celor mai importante ziaruri literare, pline de talent și de originalitate.

Trimitem familiei defunctului sentimentele noastre de condolență, și depunem p' mormântul eminentului profesor o lacramă de respect și neuitare!..

(Presă.)

ARENA ZIARELOR

«Românul», în prima parte a revistei, ocupându-se de starea învecinătății rurale, după ce observă un oare-care progres realizat în anii din urmă, constată o greșală, care anihilează sau cel puțin întăriziază propășirea instrucțiunii. Această greșală stă — zice «Românul» — în modul defectuos al distribuirii scolilor prin comune. Astfel, unele comune, cari aveau o scoală mixtă, au astăzi căte două, despărțindu-se cea de băieți de cea de fete, pe cănd prin alte comune nu există nici una. Si ce este mai grav, adăgă numitul ziar: sunt cătune din unele comune rurale, cari au căte două scoli, pe cănd alte cătune din aceeași comună, dară depărtate și despărțite de rîuri și dealuri, n'au de loc școală.

Atrăgând atenția d-lui ministrului instrucțiunii publice asupra acestei cestiuni, conchide:

Nici un mijloc nu este mai bun pentru respandirea culturii, de căt acela de a distribui școalele prin sate, ast fel în căt acelea cari au două școale, să remăne numai cu una, iar învecinătățile de la a doua să fie strămutat într-o comună care n'are încă școală.

In a doua parte a revistei sale, «Românul» șfi implinesc datoria de a înfățișa publicul pe amicul și vechiul său colaborator, d. Simion Mihăescu, ca tipul onoarei și al patriotismului. Ne așteptăm la aceasta; deci nu ne mirăm. Justiția a zis: «că nu e caz, a se pune în mișcare acțiunea publică.» Ne inclinăm dinaintea justiției omenesci, ținând seamă de rațiunea de stat.

* * Dorințele «Rómânilui» de organizare a Dobrogei inspiră multă neincredere celor de la «Timpul». De ce? nici ei nu știu; dar, dupe tristele urmări ce au avut mai tot d'aura sentimentele de milă ce au apără pe d. C. A. Rosetti, el bănuesc, că și de astă dată lucrul nu poate fi curat, și se tem că nu cum va acele sentimente să pornească din yr'un «interes de gașcă».

Această temere, căută a o intemeia organul conservator pe antecedinte, facând portretul d-lui C. A. Rosetti și al prietenilor săi politici, spre a arăta cine sunt și ce sunt în stare să facă.

Lăsând celor în drept sarcina de a a-

bun mijloc era să-l închidă în o ladă și să se așeze d'asupra pe capac. Când l-a ridicat, copii numai tipăru murise. Soții săi chiar său lepădat de el, zicând că făcuse o crimă nefolositoare și pe care ei nu i-o ordonase.

Murdără ființă, zise judele Mazilier, uitându-se cu binocul la el.

Aceste crime nu mă interesează mult, zise Cora, că că se face mult de pro-cesele unde gelosia e în joc. Cum se numia, zise ea, adresându-se lui Victor Mazilier, acel tânăr condamnat, acum două sau trei ani, pentru că a încercat să omoare pe amanta sa? Seu scumpul meu, că tu mă citeai procesul.

Da, da mă aduc aminte, dar nu mă aduc aminte numele. Stați, zise el, prefăcându-se că se găndesc. Nu e acesta? Nu... confund eu altul. A! astă data, da... el e: George de Hamel.

Așa e, zise Cora. L cunoști? întrebă Cora. George de Hamel, ziceți d-na, nu, doamna, nu... Sună trei ani, ziceți?

Da, două ani și jumătate până la trei ani nu e aşa Victor?

Toamă, scumpa mea, toamă. Memoria nu te înșclă.

precia dacă icoana zugrăvită de «Timpul» este exactă sau nu, să vedem cări sunt veaderile sale în privința regulării proprietății din Dobrogea:

Admitem, zice el, că pentru cuvintă de ordină publică. Turci și Tătarii să nu poată vinde ori și cu pământurile lor, dar nu admitem teoria (exprimată de «Românul») că acele pământuri sunt ale Statului. Nominal da, în realitate nu.

Cel mai bun lucru, dupe «Timpul», ar fi ca proprietatea să se lase statu quo, de oare ce nu există nici un conflict. Nică nu vede de colonizare nu vede densul.

Când locuitorii se vor înmulții și pământul le ar deveni strămt, proprietatea rurală fișă, incetarea păsunelor comune vor veni de la sine și în mod fatal.

* * Trebuie repede peste «Presă», căcă polemizează cu «Steaua României», în privința atacurilor, ce acest din urmă organ indreptățează contra guvernului și în deosebi contra d-lui Boerescu.

* * Căt pentru «Binele public», el se ocupă de cestiunea gărdăi civice, despre care a mai vorbit altă dată, arătând serviciile însemnante ce e menită să aducă statului această instituție, pe care însă nu le poate aduce, din cauza proastei organizații căi îs'a dat.

Semnalând atunci defectele legii actuale și arătând reformele ce ar trebui aduse, un comunicat din partea guvernului veni neînțărat, spre a dovedi că cele spuse de «Binele public», nu sunt esacte.

De aici gălăcea gata și patru coloane la dispoziția redactorilor numitului ziar, spre a responde, paragraf cu paragraf, la toate desmiințile comunicatului.

In zadar a le mai însira și noi,

INSERTIUNI și RECLAME

Domnul redactor al ziarului «România liberă» este rugătă publica episoala de jos a criminalului Stefan Ferichidi, cu care a proiectat uciderea mașa, cercată și neînsuțită, prin torturale ce am suportat de la banda sa din Muscel, de slugele sa și omucizi, torturatori, acuzați și condamnați definitiv.

1876, August 9. Tom Contesu.

Locuitorilor Racoviceni, Toma Contesu trebuie tratat ca un tălahar, vă urez curagiu, să nu vă lăsați de frica etc.

Stefan Ferichidi.

VARIETATI

Un cartofor ingenios. — Un tânăr foarte elegant sosit într-o baie din dimineațile lunei trecute la o baie din Francia. Când se coboară din cupă, el întămpină două jendarmi, cari el în viață cu multă curtenie, să-i însoțiasă până la poliție.

Ajuns acolo, elegantul tânăr este primit de către prefect, cu aceste vorbe: «Emi sunteți semnalat din Paris ca un cartofor îngelător. Nu vrea să vă interzic cercetarea casinelor, dar vă declar, că vă voi supraveghia și vă voi da a-

E condamnat pe viață? întrebă păzitorul.
— Nu, respunse Mazilier. L-a condamnat numai pe cinci ani.

Cinci ani, zise cu despreț păzitorul. Aci nu se dă atenție la acești oameni, sunt mică criminală acestia.

Nu trebuia lăsată convorbirea o dată începută; Cora continuă:

Credeau că ai observat pe omul de care vorbim; nu cred că sunt mulți aici de clasa lui. Era un tânăr prea elegant, zicea gazeta tribunalelor.

— Stați, zise păzitorul. Era de vre o trei-zeci de ani?

— Da, așa zicea ziarele. Mai spunea că era mare și puternic.

— Așa e, așa e. Acum mă aduc aminte. Zeu l cunoște; adesea el conduceam în port să lucreze Duceam lanțul în care era, și el e numărul 2007. Ah! dacă n-ai avea să face de căt cu oamenii ca el E un miel d-na, un adeverat miel.

— Un miel, zise Cora, care trage căte o dată cu revolverul în oameni, dacă mă aduc aminte Atunci, continuă ea, păzitorul săi sunt mulțumiți de el și soții săi ce cred de el.

fără de aici în momentul, când veți atinge o carte de joc.

Tânărul se înclină și pleacă. După 14 zile se înfățișă din nou la poliție, acum de bunăvoie, și zise prefectului.

— Viu să vă zic rămas b-n, și fac aceasta cu o placere cu atât mai mare, ca căt me duc cu un căștig curat de 20,000 fr...

Pățialul incremenți.

— Ei insuși, continuă Tânărul cartofor, nu am așa nică o carte de joc, dar am jucat pe cărțile scumilor măi camaradă...

MOMENTE DE DISTRACTIE.

Trei drepturi domină în căsătorie:

Nevesta și bărbatul, unul contra altuia, exercită dreptul reschiului;

Nevesta cu prietenii de casă dreptul privat; Bărbatul cu întregul popor, femeile generalel drept al găinilor lor.

* *

Ce însemnează a fi politică ca un neam?

Nemții sunt grosolanii în vorbire; politiciștii sunt modesti însă în scriere;

Ei scriu «că», și «noi» cu litere inițiale mici; «Boiu» și «Magar» cu litere mari.

Serviciul telegrafic al României Libere

de la 23 August — 9 ore dim.

Londra, 22 August. — «Times» publică o scrisoare a d-lui Calimaki Cătărgiu, agent diplomatic al României la Paris, prin care se desmîntă sgoomotele aburde, nuse în circulație, asupra pretinselor persecuții, es reitate contra Israelitilor, cări locuiește în România.

Scrisoarea zice că, dacă s-a luat măsură recente polițienești, ele nu s-au luate de căt nu mai pentru reprimarea vagabondajului.

Athena, 22 August. — Colonelul Veltinos e numit ministru de răsboi, în locul generalului Grivas.

Garda națională, care e formată din oameni de la 30 la 40 de ani, s-a convocat.

Viena, 22 August. — «Fremdenblatt» asigură, din sorginte autentică, că nouata asurări începeră marșul contra Novibazului și lipsită de orice fundament.

Precabil, că mișcările făcute, în zilele acestea, de trupele ca și formează cordoul în jurul districtelor neocupate, să pută da naștere a cestui sgemot.

Constantinopol, 22 August. — Noutatea concomitării gardei naționale grece a produs aci o impresiune foarte urită.

Porța vede în aceasta continuarea sistemului întrebuințat de guvernul din Athena, pentru a exercita o presiune asupra comisiunii însărcinate cu regularea cestiunii granitelor.

Azi, Savfet-pașa a făcut o comunicare, în acest sens, ministrului plenipotențiar al Greciei la Constantinopol.

In urma dojenilor adresate de Poartă guvernatorului general al Rumeliei, asupra abuzurilor ce s-au comis în ocasiunea drapelului bulgar, Aleko-pașa a dat sultanului, prin telegramă, asiguranță, ca drapelul bulgar nu va mai fi seos.

Bordeaux, 22 August. — Regele Spaniei a sosit la Arcachon.

(Havas)

— A! ei l-a supărat la început.

— Adeverat?

— Da, fiind că nu vorbesc de loc, fiind că trăiesc isolat, l-acuza că și spion ază, de aceea l-supărați prin toate mijloacele posibile.

— Si voi nu puteați impiedica aceasta? întreba Victor.

— Ne e imposibil domnule, făcări de noi are mai mult de două-zeci de oameni să păzească.

— Și continuă să l-supere?

— Oh! nu d-na, fiind că e mai educat de căt toti acei oameni, le aș putea face o mulțime de servicii: să le facă petiții, să le scrie scrisori; astăzi...

— Si de aceea, se bucură de stimă în temniță zise Cora, bravă... și o să putem vedea pe acest onest pășăriaș?

— Se poate să l-intălmim în partea unde se construiesc navele.

— Aid mă să vedem și unde se construiesc navele, zise ea.

(Va urma).

BIBLIOGRAFIE

Carte de acte aprobată de Ministerul Istruției publice, pentru Clasa I și a II-a primă.

Lecțiuni de Arithmetică

de Stefan C. Michaleșcu.

absolvent și facută de școala din București, prof. de fizică etc.

PARTEA I.

Scoala de calcul elementar — Anul I-ii și II-lea

Pieță 50 bani.

Colectiunea pe luna Iulie 1879 a

JURNALULUI PENTRU TOTI

Brosată se află de vînzare la Tipografia Națională, strada Academiei Nr. 24, pe preț de 2 lei.

Avis dd. Institutori și Institutoare.

A ieșit de sub presă caetele No. 1 și 2 din

Noua metodă de scriere

pentru usul școalelor primare

și se află de vîndare numai la librăria frații Ioanitu cu preț de 20 bani. Celelalte numere până la opt vor apărea în curând. Se pot adresa cereri și la editoare strada Michael Vodă No. 70.

Grigore M. Jipescu

LICENȚIAT IN DREPT

fost cap de serviciu în ministerul de finanțe, imbrățișind profesiunea de avocat, anunță a cără sprijină spre generală cunoștință.

Locuința sa este în Pasajul scara No. 11, spre teatru național.

TEATRUL DE VARA „Dacia”

DIRECTIUNEA J. D. IONESCU

IN TOATE SER

